

УДК 656.223

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ
ТРАНСПОРТНИМИ РЕСУРСАМИ НА ЗАЛІЗНИЧНОЇ МЕРЕЖІ
УКРАЇНИ**

**IMPROVING MANAGEMENT OF TRANSPORTATION RESOURCES
IN UKRAINIAN RAILWAYS**

В.О. Крючков¹, докт. техн. наук Д.В. Ломотько²

¹ АТ «Українська залізниця» (м. Київ)

² Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

V. Kriuchkov¹, D. Sc. (Tech.) D. Lomotko²,

¹ JSC "Ukrzaliznytsya" (Kyiv)

² Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Істотним фактором впливу на задоволення потреби АТ «Укрзалізниця» в транспортних ресурсах (вагонах, локомотивах, тощо) є забезпечення злагодженої взаємодії підрозділів залізничного транспорту та підприємств – вантажовласників шляхом впровадження удосконалених логістичних та інформаційних технологій управління транспортними технологіями.

Складність процесів управління вагонними парками і дефіцит тяги - основні причини з яких АТ "Укрзалізниця" зменшує обсяги вантажоперевезень. За офіційними даними АТ «Укрзалізниця» у 2018 р. перевезла 318,8 млн т вантажів, що на 4,5% менше, ніж роком раніше. У внутрішньому сполученні було перевезено 154,9 млн т вантажів, перевезення експортних вантажів склало 107,4 млн т, в імпортному - 40,2 млн т вантажів. Нажаль, частина важливих для залізниць вантажів переорієнтувалися на інші види транспорту - автомобільний і річковий.

Таким чином, негативний вплив коливання обсягів вантажних перевезень та погіршення технічного стану рухомого складу може бути зменшено шляхом раціонального розподілу транспортних ресурсів (особливо вагонів) в умовах застосування логістичних технологій.

Для залізниці основними напрямками підвищення ефективності використання транспортних ресурсів є врахування економічного стану та суб'єктивних факторів у вантажовласників, покращення нормативного врегулювання відповідальності підприємств за рухомий склад, впровадження сучасних інформаційно-керуючих систем із використанням елементів когнітивних технологій та визначення фактичного позиціонування вантажу за допомогою геоінформаційних пристроїв.

Скорочення дефіциту рухомого складу передбачає забезпечення безперервного навантаження, зменшення добових коливань заявок на перевезення, розподіл вантажних вагонів під навантаження з урахуванням їх технічного стану, комплексне удосконалення технології роботи вантажних станцій (особливо – малодіяльних та збиткових). Особливого значення ця задача набуває при удосконаленні технології переробки та розподілу вантажних вагонів на місцях незагального користування.

Запропоновано розглянути систему управління транспортними ресурсами на АТ «Укрзалізниця» як складну транспортно-логістичну, раціоналізацію параметрів якої досягається шляхом розв'язання динамічної оптимізаційної задачі на графі транспортної мережі. Постановка задачі передбачає не тільки технічні та технологічні, але й нормативні обмеження на пошук рішення.

Зокрема пропонується врахувати, що з боку АТ «Укрзалізниця» проводиться робота щодо аналізу та перегляду технології функціонування малодіяльних станцій та дільниць, здійснюється розрахунок фактичного фінансового результату. Це в підсумку може призвести до трансформування залізничної мережі, тобто слід звернути увагу при забезпеченні обороноздатності та безпеки держави, або при формуванні систем підтримки рішень задачами управління транспортними ресурсами на АТ «Укрзалізниця» в цілому.

Запропонований підхід щодо удосконалення процесів управління транспортними ресурсами на залізничній мережі України сприятиме позитивному впливу не тільки на показники роботи залізничної галузі, але й на стійкість макроекономічних показників держави та на покращення іміджу транспортної системи країни, як надійної та сучасної.

[1] Проект Закону про залізничний транспорт України №9512 від 30.01.2019 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/> (дата звернення 02.03.2019).

[2] Панченко, С. В. Забезпечення конкурентоспроможності залізничного транспорту України в умовах індустріальної трансформації економіки / С. В. Панченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2018. - № 62 (Додаток). - С. 5-6.

[3] Lomotko, D. Formalization of rolling stock distribution processes by using dynamic model / D. Lomotko, D. Arsenenko, N. Nosko, O. Kovalova // Science and Transport Progress. Bulletin of Dnipropetrovsk National University of Railway Transport. – 2018. – N 6(78). - P. 143-154.